

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต
ให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

DEVELOPMENT LEARNING MODEL FOR GROWING AN HONESTY CONSCIOUSNESS
FOR STUDENT OF BAAN HADPHAENG SCHOOL (HADPHAENGWITTAYA)

อมรรัตน์ เจริญหอม¹

มลิวรรณ สรรคชา²

สัณทิตย์ ชอนนุรี³

สำเริง อ่อนสัมพันธ์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) 2) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) 4) ศึกษาความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านหาดแพง จำนวน 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 86 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 86 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินคุณลักษณะความสุจริต และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนอย่างหลากหลายประกอบด้วย กิจกรรมใน 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมปลูกฝัง กิจกรรมป้องกัน และกิจกรรมประสานชุมชน

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) คือ รูปแบบ 3-3-3 ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการปลูกฝัง ได้แก่ กิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง กิจกรรมธนาการความดี และกิจกรรมออมทรัพย์ 2) กิจกรรมการป้องกัน ได้แก่ กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมนิทานคุณธรรม และกิจกรรมโครงงานคุณธรรม 3) กิจกรรมประสานชุมชน ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์สุจริต กิจกรรมสุจริตเริ่มที่บ้าน และกิจกรรมวัดสู่โรงเรียน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ปรากฏผล ดังนี้

3.1 นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) มีคุณลักษณะความสุจริต ระดับคุณภาพดีเยี่ยมร้อยละ 75.63 ระดับคุณภาพดีร้อยละ 21.94 และระดับผ่านร้อยละ 2.43

3.2 นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) มีคะแนนคุณลักษณะความสุจริตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ในระดับมากที่สุด

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

²ครูโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

³ครูโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

⁴อาจารย์ที่ปรึกษาฯ, ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) predicament learning pattern for enhancing honesty consciousness of the students in Baan Hadphaeng School (Hadphaeng Wittaya), 2) to create the learning pattern for enhancing honesty consciousness of the students in Baan Hadphaeng School (Hadphaeng Wittaya), 3) to practice the learning pattern for enhancing honesty consciousness of the students in Baan Hadphaeng School (Hadphaeng Wittaya), 4) to determine satisfaction of teachers, school board, parent, and students to the learning pattern. The samples were 8 teachers, 4 school board, 86 parent and 86 students, total of 184. The 2 instruments used in this research were the questionnaire of evaluation quality of honesty and the evaluation satisfaction. The statistical analyses were IOC, means, standard deviation and t-test dependent. Results illustrated that

1) a draft of the learning pattern consisted of educating activity, protective activity and community integrating activity

2) the learning pattern was 3-3-3 comprising several activities including 1) educating activity : Hadphaeng's good children, Goodness bank, Saving scheme 2) protective activity : Follow the King project, Virtue telling story, Virtue projects 3) Community integrating activity : Honesty campaign, Honest starting at home project, From temple to school project

3) the implementation of the learning pattern indicated that 1) 75.63% of the Hadphaeng students had excellent honesty habits and 21.94% of the students had good honesty habits, while 2.43% of students were just acceptable 2) statistical analysis of the score difference between before and after learning depicted that the students had higher score of honesty after being educated significantly at $P=0.01$

4) the satisfaction of sampling groups to the implementation of the learning pattern was at the highest level.

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกด้าน ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่นำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบและความไม่รับผิดชอบต่องานโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาทุจริตคอร์รัปชันปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่ยุติธรรมต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรง และแพร่ขยายเข้าสู่สังคมไทยมากขึ้นจนเป็นปัญหาสำคัญของชาติอยู่ในขณะนี้ ดังจะเห็นได้จากผลการจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index – CPI) ปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยได้ 37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 88 จากการจัดอันดับทั้งหมด 176 ประเทศทั่วโลก โดยตัวเลขคะแนนที่ต่ำ หมายถึง การมีภาพลักษณ์ “การคอร์รัปชันที่สูง” และในปี พ.ศ. 2556 เปิดเผยผลการจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน พบว่า ประเทศไทยได้ 35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก (มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย (Transparency Thailand) : 2556) เท่ากับประเทศเอกวาดอร์ มอลโดวา และปานามา และอยู่อันดับที่ 16 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันที่สูงขึ้น ทำให้รัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มีนโยบาย “การป้องกันและการปราบปรามทุจริต” เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลข้อที่ 3 ใน 16 ข้อ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบาย แนวทาง มาตรการและกลไกต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรมและการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งองค์กรอิสระในการดำเนินงานพัฒนากระบวนการตรวจสอบที่เข้มงวด รัดกุมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในทุกภาคส่วน ของสังคม แต่แนวทาง มาตรการและกลไกต่างๆ ดังกล่าวยังไม่สามารถป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการดำเนินงานในเชิงรับที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรม ความไม่ยุติธรรม และการทุจริตคอร์รัปชันในลักษณะเชิงรุกควบคู่กันไป โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ และการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสร้างและปลูกฝังจิตสำนึก ความสุจริต การป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ต่างๆ โดยการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ที่พึงกระทำต่อชุมชน สังคมและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปลูกฝัง จิตสำนึก ค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของคนในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากกลุ่ม เด็กและเยาวชนแล้วค่อย ๆ ขยายเข้าสู่สังคมในวงกว้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เห็นความสำคัญของการสร้างความสุจริตให้กับคนในชาติ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์เชิงรุกที่สำคัญประการหนึ่งคือต้อง สร้างและปลูกฝังจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน สร้างความ ตระหนักและภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานมีพฤติกรรมสุจริตอย่างถาวรจึงมีนโยบายสร้างความ สุจริตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนจึงได้ดำเนินโครงการ การเสริม สร้างคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกัน การทุจริต” (โรงเรียนสุจริต) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่ว ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปลูกจิตสำนึกสุจริตให้ กับนักเรียนในโรงเรียนสุจริตทุกคนให้มีคุณลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เป็นโรงเรียน ในโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลใน สถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โรงเรียนสุจริต) ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตระหนักถึงความ สำคัญของการสร้างความสุจริตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและ บุคลากรทุกคน จึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (โรงเรียนสุจริต) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปลูกจิตสำนึก สุจริตให้กับนักเรียนทุกคนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการจัดกิจกรรม ตามโครงการอย่างหลากหลายโดยมุ่งเน้นไปที่การจัดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างหลากหลายซึ่งแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ล้วนมี เป้าหมายสำคัญคือการสร้างพฤติกรรมสุจริตที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น กับตัวนักเรียน ถ้าหากนักเรียนมีจิตสำนึก มีความตระหนัก และมีพฤติกรรมสุจริตอย่างมั่นคงถาวรแล้ว เชื่อกันได้ว่าเมื่อ เติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาเหล่านั้นจะเป็นคนดีของสังคม และประเทศชาติ กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น กิจกรรมเดิน ตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง กิจกรรมธนาคาร ความดี กิจกรรมการออมทรัพย์ กิจกรรมโครงการคุณธรรม และยังมีการณรงค์กิจกรรมสุจริตสู่ชุมชน กิจกรรมสุจริตเริ่ม ที่บ้าน เป็นต้น

หลังจากที่ดำเนินการตามกิจกรรมอย่างต่อเนื่องใน ช่วงระยะเวลาหนึ่งควรมีการศึกษาว่าการจัดกิจกรรมในโครงการ ต่างๆ นั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความเหมาะสม กับการพัฒนาพฤติกรรมสุจริตของนักเรียนมากน้อยเพียงใด โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) จึงทำการศึกษาวิจัย และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก ความสุจริตให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม รวมถึงการติดตาม ผลที่เกิดขึ้นจากผู้เรียน ซึ่งการดำเนินการวิจัยจะทำให้โรงเรียน ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก สุจริตให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึกสุจริต และมีคุณลักษณะ 5 ประการของนักเรียนโรงเรียนสุจริต ที่ประกอบด้วย กระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ส่งผลให้เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติ และพลโลก

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ ปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ ปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับ นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

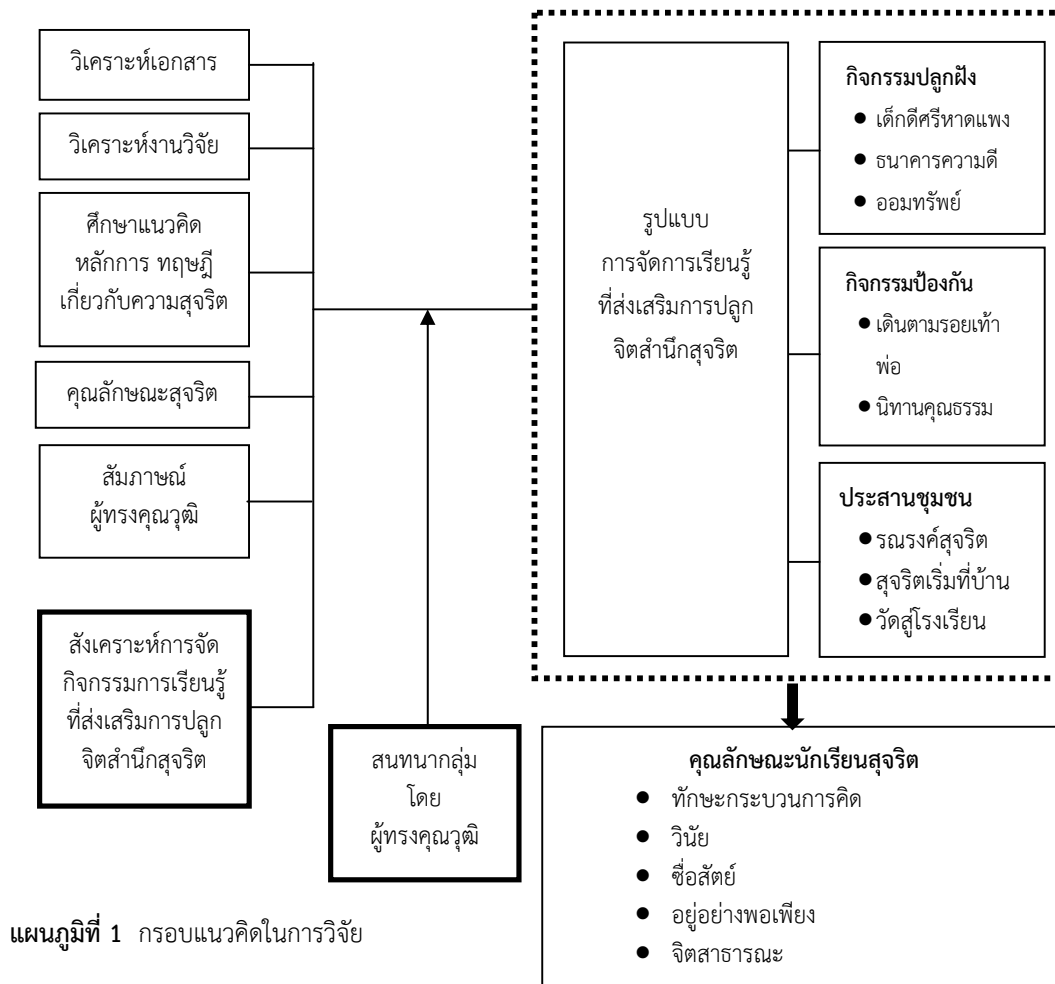
คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก สุจริตให้กับนักเรียนมีกิจกรรมในลักษณะใดบ้าง
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูก จิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาด แพงวิทยา) เป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้ กับนักเรียนโรงเรียนบ้าน หาดแพง (หาดแพงวิทยา) ทำให้สภาพคุณลักษณะความสุจริต ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เป็นอย่างไร

4. ความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียน
บ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ในระดับใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่
ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้าน
หาดแพง (หาดแพงวิทยา) ผู้วิจัยได้แสดงดังภาพประกอบ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อหา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้
กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) โดยใช้
แนวทางการวิจัยแบบพหุวิธี (Multiple Methodologies) ได้แก่
การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การใช้เทคนิคสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi
Experimental) ซึ่งดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่
ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนของโรงเรียน
ดำเนินการเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การวิเคราะห์เอกสาร และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) จากแนวคิด
ทฤษฎี บทความ อินเทอร์เน็ต เอกสารของสำนัก งาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) เอกสารการประเมิน
คุณลักษณะความสุจริต และงานวิจัยการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
การปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน 2) การสัมภาษณ์ผู้ทรง
คุณวุฒิ (Expert Interview) จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
พระภิกษุสงฆ์ 1 รูป ศึกษาพิเศษ 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน
2 คน และครู 2 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่
ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียน
บ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เป็นการดำเนินการสร้างรูป

แบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โดยการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ 3 คน ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน และครู 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 165 คน เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความสุจริตก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ปีการศึกษา 2556 รวม 352 คน ประกอบด้วยครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน (ไม่รวมครู) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 165 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 165 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น ครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ในปีการศึกษา 2556 ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเกร็งซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 184 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มประชากร จำแนกเป็นครู 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 คน นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 86 คน และผู้ปกครองนักเรียน 86 คน (ใช้กลุ่มตัวอย่างกรณีวัดความพึงพอใจ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ 4 ฉบับ คือ แบบประเมินคุณลักษณะความสุจริต 1 ฉบับ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต 3 ฉบับ

1. แบบประเมินคุณลักษณะความสุจริต ดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะความสุจริตและแนวทางการให้คะแนน แล้วนำแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item-Objective Congruence) พิจารณาเลือกรายการประเมินที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539 : 181) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ประเมินคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

1.2 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) รูปแบบ 3-3-3 ทั้ง 9 กิจกรรม โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองเป็นเวลา 6 เดือน

1.3 ประเมินคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

1.4 วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลการให้คะแนนการประเมินคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนแต่ละคนไปหาระดับคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพ ดังนี้

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณลักษณะความสุจริตอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณลักษณะความสุจริตอยู่ในระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 1 หมายถึง มีคุณลักษณะความสุจริตอยู่ในระดับคุณภาพ ผ่าน

คะแนน 0 หมายถึง มีคุณลักษณะความสุจริตอยู่ในระดับคุณภาพ ไม่ผ่าน

1.5 หลังจากนั้นนำระดับคุณภาพของผลการประเมินคุณลักษณะความสุจริตแต่ละระดับ

คุณภาพมาหาค่าร้อยละ

1.6 เปรียบเทียบคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนก่อนกับหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกความสุจริต วิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent)

2. แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน มี

3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับครู ฉบับที่ 2 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน

2.1 นำแบบประเมินทั้งสามฉบับ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ชุดเดียวกับผู้พิจารณาแบบประเมินคุณลักษณะความสุจริต) เพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา นำไปใช้ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน

2.2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) มาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ให้คะแนน 5 คะแนน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ให้คะแนน 4 คะแนน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ให้คะแนน 3 คะแนน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ให้คะแนน 2 คะแนน

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ให้คะแนน 1 คะแนน

2.3 นำผลการให้คะแนนมาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมปลูกฝัง ได้แก่ กิจกรรมยกย่องแบบอย่างที่ดี กิจกรรมสะสมความดี กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมอบรมคุณธรรมวันสุดท้าย 2) กิจกรรมป้องกัน ได้แก่ กิจกรรมสร้างรายได้จากแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมนิทานส่งเสริมคุณธรรม หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมโครงงานคุณธรรม สถานักเรียน 3) กิจกรรมประสานชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเสียงตามสายในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมเสียงสะท้อนความสุจริตจากลูกคู่พ่อ – แม่ กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา และกิจกรรมการเดินรณรงค์ส่งเสริมความสุจริต

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) คือ รูปแบบ 3-3-3 ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมการปลูกฝัง ได้แก่ กิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง กิจกรรมธนาคารความดี กิจกรรมออมทรัพย์

2.2 กิจกรรมการป้องกัน ได้แก่ กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมนิทานคุณธรรม กิจกรรมโครงงานคุณธรรม

2.3 กิจกรรมประสานชุมชน ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์สุจริต กิจกรรมสุจริตเริ่มที่บ้าน กิจกรรมวัดสุโรงเรียน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

3.1 ผลการประเมินคุณลักษณะความสุจริตพบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) มีคุณลักษณะความสุจริต ระดับคุณภาพดีเยี่ยมร้อยละ 75.63 ระดับคุณภาพดีร้อยละ 21.94 และระดับผ่านร้อยละ 2.43 ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณลักษณะความสุจริต ทั้ง 5 คุณลักษณะของนักเรียน

n=165

คุณลักษณะความสุจริต	ร้อยละของระดับคุณภาพของผลการประเมิน		
	ผ่าน	ดี	ดีเยี่ยม
คุณลักษณะที่ 1 ทักษะกระบวนการคิด	11.52	50.30	38.18
คุณลักษณะที่ 2 วินัย	0.00	31.52	68.48
คุณลักษณะที่ 3 ซื่อสัตย์	0.67	16.97	82.42
คุณลักษณะที่ 4 อยู่อย่างพอเพียง	0.00	1.21	98.79
คุณลักษณะที่ 5 มีจิตสาธารณะ	0.00	9.70	90.30
เฉลี่ยร้อยละคุณลักษณะความสุจริต	2.43	21.94	75.63

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคุณลักษณะความสุจริต ด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยผลต่างระหว่างคะแนนก่อนปฏิบัติกิจกรรมกับหลังปฏิบัติกิจกรรม

พบว่า มีคะแนนคุณลักษณะความสุจริตหลังปฏิบัติกิจกรรมสูงกว่าก่อนปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะความสุจริต จากแบบประเมินคุณลักษณะความสุจริตก่อนปฏิบัติกิจกรรมและหลังปฏิบัติกิจกรรม

คุณลักษณะความสุจริต	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนปฏิบัติกิจกรรม	165	15	10.56	1.65	68.54**	.00
หลังปฏิบัติกิจกรรม	165	15	13.64	1.43		

**P < .01

4. การศึกษาความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) พบว่า ครู

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 3-5

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

n = 8			
รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1. คู่มือการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน	4.38	0.52	มาก
2. เนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.75	0.46	มากที่สุด
4. สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.38	0.52	มาก
5. สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.63	0.52	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ			
6. จัดการเรียนรู้ทุกกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน	4.88	0.35	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	4.75	0.46	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติงานด้วยตนเองและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มอย่างเด่นชัด	4.75	0.46	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้มีการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.25	0.46	มาก
10. จัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.88	0.35	มากที่สุด
ด้านผลผลิต			
11. นักเรียนมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน	4.25	0.46	มาก
12. นักเรียนเกิดความตื่นตัวและกระตือรือร้นกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ	4.88	0.35	มากที่สุด
13. นักเรียนมีโอกาสด้านการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกจิตสำนึกสุจริตได้อย่างอิสระ	4.75	0.46	มากที่สุด
14. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.75	0.46	มากที่สุด
15. นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	4.38	0.52	มาก
รวมเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน	4.64	0.09	มากที่สุด

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

n = 90			
รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต	4.52	0.59	มากที่สุด
2. เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.47	0.52	มาก
3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต	4.49	0.50	มาก
4. ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต	4.56	0.58	มากที่สุด
5. ชุมชนมีความพึงพอใจในกิจกรรมที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตของโรงเรียน	4.63	0.51	มากที่สุด
ด้านผลผลิต			
6. นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	4.57	0.50	มากที่สุด
7. นักเรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ	4.43	0.50	มาก
8. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.61	0.50	มากที่สุด
9. นักเรียนได้แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.68	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.18	มากที่สุด

ตาราง 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริต
ให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา)

n = 86			
รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านผลผลิต			
1. นักเรียนมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน	4.51	0.59	มากที่สุด
2. นักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติและเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย	4.72	0.48	มากที่สุด
3. นักเรียนเกิดความตื่นตัวและกระตือรือร้นกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ	4.70	0.46	มากที่สุด
4. นักเรียนเห็นความสำคัญของการปลูกจิตสำนึกสุจริตและกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติ	4.55	0.59	มากที่สุด
5. นักเรียนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกจิตสำนึกสุจริตได้อย่างอิสระ	4.47	0.53	มาก
6. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.56	0.50	มากที่สุด
7. นักเรียนมีความสุขในการทำกิจกรรม	4.57	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.58	0.20	มากที่สุด

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการวิจัยมาอภิปราย โดยจำแนกออกเป็น 4 ข้อ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ได้ข้อมูลสำหรับจัดทำเป็นร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น 1) กิจกรรมปลูกฝัง ได้แก่ กิจกรรมยกย่องแบบอย่างที่ดี กิจกรรมสะสมความดี กิจกรรมออมทรัพย์ 2) กิจกรรมป้องกัน ได้แก่ กิจกรรมอบรมคุณธรรมวันสุดสัปดาห์ กิจกรรมสร้างรายได้จากแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมนิทานส่งเสริมคุณธรรม หนังสือการ์ตูนส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมโครงงานคุณธรรมสถานักเรียน 3) กิจกรรมประสานชุมชน เช่น กิจกรรมเสียงตามสายในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมเสียงสะท้อนความสุจริตจากลูกสู่พ่อ – แม่ กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรมในสถาน

ศึกษา และกิจกรรมการเดินรณรงค์ส่งเสริมความสุจริต เป็นลักษณะของกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อคุณลักษณะความสุจริต ในบางกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีรอบความคิดที่แข็งแกร่ง สามารถควบคุมตนเองไม่ให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร สำหรับกิจกรรมประสานชุมชนจะเป็นกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ช่วยพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตต่อเนื่องจากสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมและทฤษฎีแบบบาไฮ ที่กล่าวว่า การปลูกฝังจริยธรรม คือ การจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การสังเกตพฤติกรรมจากบุคคลรอบข้างที่เป็นตัวอย่างที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเดช ใจหวัง (2547) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า 1) การฝึกอบรมดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเข้าค่ายอบรมพัฒนาจิต กิจกรรมนำนักเรียนไปวัดในวันธรรมสวนะ และกิจกรรมอบรมวันสุดสัปดาห์ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ

สามารถนำแนวคิด วิธีการไปพัฒนาตนเอง 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดกิจกรรมได้ใน 3 แนวทาง คือ สอดแทรกแทรกในการสอนรายวิชาต่าง ๆ หรือสอดแทรกในการนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรม หรือเนื้อหา จัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง และกิจกรรมบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน

2. การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เมื่อผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน เข้าสนทนากลุ่ม ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน คือ รูปแบบ 3-3-3 ที่ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการปลูกฝัง ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง กิจกรรมธนาคารความดี และกิจกรรมออมทรัพย์ 2) กิจกรรมการป้องกัน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมนิทานคุณธรรม และกิจกรรมโครงงานคุณธรรม 3) กิจกรรมประสานชุมชน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมรณรงค์สุจริต กิจกรรมสุจริตเริ่มที่บ้าน กิจกรรมวัดสู่โรงเรียน ซึ่งรูปแบบ 3-3-3 นี้เป็นรูปแบบที่ดีและเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการปลูกฝัง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง กิจกรรมธนาคารความดี และกิจกรรมออมทรัพย์ เป็นกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะความสุจริต ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะจิตอาสา ซื่อสัตย์ และความพอเพียง เกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในตนเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมการป้องกัน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมนิทานคุณธรรม และกิจกรรมโครงงานคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาให้นักเรียนมีกรอบความคิดที่ดีงามสามารถแยกแยะสิ่งที่ควรทำไม่ควรทำ สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด มีเหตุผลในการตัดสินใจ กิจกรรมประสานชุมชน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมรณรงค์สุจริต กิจกรรมสุจริตเริ่มที่บ้าน กิจกรรมวัดสู่โรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนร่วมกับทางสถานศึกษา ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตทั้งที่สถานศึกษา วัด และบ้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญศรี บุญสว่าง (2543) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการใช้นิทานพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็กในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่

เรียนภาษาไทยด้วยวิธีการสอนที่ใช้นิทานพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็กมีระดับความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่เรียนภาษาไทยโดยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ใจหวัง (2547) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านไพร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า (1) การฝึกอบรมดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเข้าค่ายอบรมพัฒนาจิต กิจกรรมนำนักเรียนไปวัดในวันธรรมสวนะ และกิจกรรมอบรมวันสุดท้าย พบว่า ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำแนวคิด วิธีการไปพัฒนาตนเอง (2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่างๆ หรือสอดแทรกในการนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรม หรือเนื้อหา กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง และกิจกรรมบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ให้แก่ตนเอง

3. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) เป็นเวลา 6 เดือน แล้วประเมินคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) มีคุณลักษณะความสุจริต ระดับคุณภาพดีเยี่ยมร้อยละ 75.63 ระดับคุณภาพดีร้อยละ 21.94 และระดับผ่านร้อยละ 2.43 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคุณลักษณะความสุจริต ด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยผลต่างระหว่างคะแนนก่อนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนกับหลังปฏิบัติกิจกรรมการเรียน พบว่า คะแนนคุณลักษณะความสุจริตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนได้คัดเลือกเอากิจกรรมที่มีผลต่อการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโดยการได้ฝึกปฏิบัติจริงทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะความสุจริตทั้ง 5 คุณลักษณะ กล่าวคือกิจกรรมเด็กดีศรีหาดแพง มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะจิตสาธารณะ โดยที่นักเรียนได้อาสาบำเพ็ญประโยชน์ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน วัด และสถานที่สำคัญในชุมชน อาสาช่วยงานการกุศลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานบุญ งานฌาปนกิจศพ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า

ของตนเองและภูมิใจในตนเองที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม กิจกรรมธนาคารความดี มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียน เกิดคุณลักษณะความซื่อสัตย์ เป็นกิจกรรมรับฝากความดีที่ สนับสนุน ขก้อง ชมเชยนักเรียนทำความดี โดยที่เมื่อนักเรียน ทำความดีก็จะถูกบันทึกลงในสมุดบันทึกความดีของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเหมือนธนาคารความดี และจะได้รับการยกย่องชมเชย หน้าเสาธง กิจกรรมออมทรัพย์ มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริต ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะความพอเพียง เป็นกิจกรรมที่ฝึก ให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัดโดยการรู้จักแบ่งเงิน ที่ได้มาฝากออมไว้กับคุณครูประจำชั้นทุกวันทำให้นักเรียน ใช้เงินอย่างประหยัดและรู้คุณค่า กิจกรรมเดินตามรอยเท้าพ่อ มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะทักษะ กระบวนการคิด ความมีวินัย และความพอเพียง โดยการฝึกให้ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ที่แบ่งหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละชั้น รับผิดชอบดูแลแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียน ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรม นิทานคุณธรรมมุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ ทั้ง 5 คุณลักษณะ โดยการทำหนังสือนิทานคุณธรรมที่ส่งเสริม คุณลักษณะความสุจริต ทั้ง 5 คุณลักษณะ ที่นักเรียนคิดขึ้นมา และเล่าผ่านตัวอักษรพร้อมวาดภาพประกอบ เพื่อสื่อออกมา ให้คนเห็นเป็นเรื่องราว กิจกรรมโครงงานคุณธรรม มุ่งปลูก จิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ ทั้ง 5 คุณลักษณะ โดยการทำเป็นโครงงานคุณธรรม นักเรียนจะได้ฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นกลุ่ม กิจกรรมรณรงค์ สุจริต มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะทั้ง 5 คุณลักษณะ โดยการเดินรณรงค์โครงการโรงเรียนสุจริต และการเข้าค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน เป็นการรณรงค์และ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบโครงการโรงเรียนสุจริต และทำให้นักเรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของโครงการโรงเรียน สุจริต กิจกรรมสุจริตเริ่มที่บ้าน มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้ นักเรียนเกิดคุณลักษณะทั้ง 5 คุณลักษณะ โดยการยึดเอา แบบอย่างที่ดีจากบ้าน ชุมชน โรงเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีให้ กับนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาถึงพฤติกรรมที่ดีของคน ที่ บ้าน ชุมชน โรงเรียนที่นักเรียนควรเอาเป็นแบบอย่างที่ดี เกิด ความคุ้นเคย และซึมซับพฤติกรรมที่ดีงาม กิจกรรมวัดคู่ โรงเรียน มุ่งปลูกจิตสำนึกสุจริตให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะทั้ง 5 คุณลักษณะ เป็นกิจกรรมครูพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา โดยพระจะมาสอนนักเรียนทุกวันพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจริง

จนเกิดคุณลักษณะความสุจริตทั้ง 5 คุณลักษณะ สอดคล้องกับ ทฤษฎีของ โคเลเบอร์ก (Kohlberg) ที่เชื่อว่า การดำเนินงาน เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในการพัฒนาการ ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนให้ นักเรียนมีความสามารถในการใช้เหตุผลขั้นที่ต่ำกว่าก่อน และการ เรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระดับสูงยังจำเป็นต้องนำเหตุผล ทางจริยธรรมนั้นไปฝึกและปฏิบัติให้เกิดเป็นนิสัยเป็นวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่แท้จริงต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศระ ขอนบุรี (2552) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรม นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บ้านนาท่ามา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิเวศน์ อุดมรัตน์ (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนที่ใช้คู่มือรูปแบบการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม 9 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ (2) ด้านความ สุภาพอ่อนโยน (3) ด้านความซื่อสัตย์ (4) ด้านความสะอาด (5) ด้านความขยัน (6) ด้านความสามัคคี (7) ด้านความมีน้ำใจ (8) ด้านความประหยัด (9) ด้านมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4. การศึกษาความพึงพอใจของครู คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับ นักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ ปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ในระดับมากที่สุด คณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้ กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูก จิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินกิจกรรม สามารถพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตของนักเรียนไปในทางที่ดี และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อคุณลักษณะความสุจริต ภาควิชาใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง จึงเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยและพัฒนา “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปดังนี้

1. ในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะความสุจริตที่ยั่งยืน
2. ในการจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นการปลูกฝังทักษะกระบวนการคิดให้กับนักเรียนในทุกกิจกรรม เพราะทักษะกระบวนการคิดเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ และการมีทักษะชีวิตรวมทั้ง การส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่าง ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3. หน่วยงานบังคับบัญชาควรมียุทธศาสตร์และนโยบายพัฒนาการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนและบุคลากรทุกคนที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
2. ควรมีการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความสุจริตในสถานศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจริญศรี บุญสว่าง. (2543). การศึกษาความเชื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการใช้นิทานพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็กในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2539). ระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิเวศน์ อุดมรัตน์. (2555). รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษรา สุริโย และคณะ. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้นิทานพื้นบ้าน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
- รัตนะ บัวสนธ์. (2544). การวิจัยและพัฒนาการศึกษา. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมเดช ใจหวัง. (2547). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านไทร อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อิสระ ขอนบุรี. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเล่านิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

